

Storslagna vikingafynd i Västmanland blir ny bok

Två stående svärd som satt nerstuckna i gravar, vackra pärlor och fantastiska hästutrustningar från vikingatiden. De arkeologiska utgrävningarna i Västmanland längs E18 bjöd på en rad spännande fynd och unik kunskap om landskapets äldsta historia.

Nu kan du läsa mer om resultaten i en ny bok.

– Platserna är spännande men helheten är det mest intressanta. Vi har ett långt tvärsnitt genom flera bygder samtidigt, som ger oss möjlighet att förstå hur samhället och landskapet förändrats under generationer, säger Fredrik Larsson, arkeolog och projektledare på Arkeologerna, Statens historiska museer.

Bålet med den döde hövdingen, som syntes över hela trakten. Gravar fyllda med vapen och hästar, liksom hundar och rovfåglar för jakt. Gårdarnas vardagsliv med odling, brödbak och järnframställning. Och en forntida gård intill Västmanlands största hällristning i Häljesta. Genom en ny väg har kunskapen om Västmanlands äldsta historia både breddats och fördjupats. Arkeologerna undersökte totalt nio olika platser mellan 2021 och 2022 i samband med att E18 mellan Köping och Västjädra utanför Västerås skulle byggas om till motorväg.

Och resultatet var över förväntan, enligt Fredrik Larsson.

– Det finns tre spektakulära lämningar från E18-projektet som sticker ut. Det ena är en kremeringsplats från vikingatiden i Rallsta nära Hallstahammar. Här har man under vikingatid omformat ett mindre berg och anlagt två stora bålplatser, där man kremerat döda människor. Det var en plats som var tänkt att synas på långt håll.

Ytterligare två områden berättar om landskapets och samhällets spännande historia.

– Förflyttar vi oss västerut kommer vi till Viby/Norrtuna i Munktorp socken där man har byggt in vikingatida stensättningar i en äldre, vendeltida gravhög. På så sätt har ett nytt monument skapats. I gravarna fanns nedstuckna svärd. Förmodligen handlar det om en speciell beväpnad grupp i samhället som begravts här. Det kan också handla om släktskap, att det är en del av en dynasti vi ser, säger Fredrik Larsson:

– Det finns bara en handfull sådana här platser i Sverige, så det är väldigt ovanligt. I en grav ligger både en kvinna och en man begravda, men vi vet inte vad de hade för relation. Om de båda tillhörde en specifik väpnad grupp eller om någon av dem offrades i samband med begravningen.

I Sylta utanför Köping undersöktes ett vikingatida gravfält som sträcker sig från 800-talet fram till år 1200, med några av de yngsta stensättningarna och kremeringarna som har påträffats. De flesta hade under 1100-1200-talet övergått till Kristendomen och att begrava sina döda nära kyrkan, inte som här intill gården.

I nära 30 gravar från 1000-talet fanns hästar som kremerats med sina ägare och flera av dem hade fantastiska hästutrustningar, berättar Fredrik Larsson.

– De finns både i mans- och kvinnogravar och är väldigt rika och välbevarade. Man kan fundera på om hästutrustningen har fungerat som en sorts lokal dräkt, för även hästarna har haft sin utstyrsel. Det handlar bland annat om hängbeslag med många olika former samt många bjällror, så att hästarna och ryttarna både skulle synas och höras.

Nu har en ny bok Människor, möten och minnen – arkeologi längs E18 i Västmanland, som bekostats av Trafikverket, sett dagens ljus. Här kan du läsa mer om de spännande fynden och resultaten. Boken kan du ladda ner direkt i PDF-format eller hämta ett exemplar av på [Västmanlands läns museum](#) eller [Köpings stads museer och utställningshall](#).

Ladda ner boken från vår hemsida!

Mer info

Kontaktperson: Arkeolog och projektledare Fredrik Larsson
tel. 010-480 80 40 , fredrik.larsson@arkeologerna.com

Presskontakt: Ninna Bengtsson tel. 010-480 80 76, 0702-11 70 92
ninna.bengtsson@arkeologerna.com

